

34393

GK-53

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SÜRELİDİR

Sayı : 30824082/610-448
Konu : Diyarbakır Milletvekili
Emine AYNA'nın
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2014

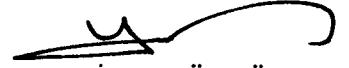
21 Şubat 2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi 28/11/2013 tarihli ve 43452547-120.07-152451 sayılı yazınız.

Diyarbakır Milletvekili Emine AYNA'nın; Diyarbakır İlindeki Hevsel Bahçelerinin yapı rezerv alanı olarak ilan edilmesi hakkında, Bakanlığımıza yöneltilmiş olduğu 7/34393 Esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

İdris GÜLLÜCE
Bakan

EK:

-Cevap Yazısı (1 Adet, 2 Sayfa)

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ
SAYIN EMİNE AYNA
TBMM 7/34393 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

- 1) Bakanlığınız tarafından Diyarbakır'da yer alan tarihi Hevsel bahçelerinin yapı rezerv alanı ilan edilmesinin gerekçesi nedir? Konuyla ilgili Büyükşehir Belediyesi'nin görüşü alınmış mıdır? Alınmamış ise bu durum Belediyelerin yetki alanının ihlali değil midir?
- 2) Konuyla ilgili Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşü alınmış mıdır? Görüş alınmış ise beyan edilmesi. Alınmamış ise bu durum Unesco Dünya Miras Listesi'ne alınması amacıyla başvuru yapan Kültür ve Turizm Bakanlığım boşa düşürmek değil midir?
- 3) Yapı rezerv alanı ilan ettiğiniz Hevsel Bahçeleri ile ilgili Diyarbakır İli, Dicle Vadisi, Kırklar Tepesi rekreasyon alanı İmar Planı, Kentsel Tasarım ve peyzaj uygulama projesi yapımı hizmet alımı işi ihalesini de yapmış bulunmaktasınız. Yapı rezerv alanı ilan ederek alanı yapılaşmaya açmak ve söz konusu ihale şartnamesi UNESCO koruma kriterlerine uygun mudur?
- 4) UNESCO kriterleri de göz önüne alınarak yapı rezerv alanı kararı ve Diyarbakır İli, Dicle Vadisi, Kırklar Tepesi rekreasyon alanı İmar Planı, Kentsel Tasarım ve peyzaj uygulama projesi yapımı hizmet alımı işi ihalesini iptal etmeyi düşünüyor musunuz?

CEVAP:

Diyarbakır İli, Sur İlçesi sınırları içerisinde bulunan ve Suriçi Kentsel Sit Alanını kapsayan alanın, üzerindeki yapılaşma açısından can ve mal kaybına yol açma riski taşıması sebebiyle, Bakanlığımızın 15/10/2012 tarihli ve 1546 sayılı teklifi üzerine 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun 2 nci maddesine göre, Bakanlar kurulunca 22/10/2012 tarihinde riskli alan ilan edilmesi kararlaştırılmıştır.

Diyarbakır kenti, 1960'lı yıllardan itibaren hızlı bir nüfus artışı ve bunun sonucunda çarpık kentleşme nedenleriyle kentsel sorunlar yaşamakta ve kentin fiziki çevre kalitesi bakımından oldukça yetersiz düzeyde kaldığı görülmektedir. Kentin yapılı çevresinde yeterli yeşil alan bulunmadığı gibi, kent yakın çevresinde de planlı ve düzenlenmiş büyük alan kullanımlı yeşil alanlar, ağaçlandırılmış alanlar, mesire yerleri, orman alanları bulunmamaktadır. Dicle Vadisi ve çevresi Diyarbakır kentinin doğal çevre kalitesi ve rekreasyon potansiyeli açısından en önemli alanını oluşturmaktadır.

Bu amaçla; Dicle Vadisindeki 1098,55 ha alan Bakanlığımız tarafından 6306 sayılı Kanun kapsamında Rezerv Yapı Alanı olarak ilan edilmiştir. Ancak, Dicle Vadisini içine alan 10.955 dönümlük alanda, rezerv yapı alanı ilan edilen kısım hiçbir şekilde konut yapılaşmasına açılmayacaktır. Bu kapsamda, Dicle Vadisi Rekreasyon Alanı olarak mastır plan ve kentsel tasarım projesi elde edilecektir. Dicle Vadisinin ve kentin besin kaynağı olan 8000 yıllık geçmişe sahip Hevsel Bahçeleri ise bu sınırların kapsamında kalmamaktadır.

Bakanlığımızca yürütülen Dicle Vadisi Master Plan çalışmasında, Diyarbakır'a yeni bir şehir silüeti kazandırmak amaçlanmaktadır. Dicle Vadisi'nin ekolojik özellikleri de dikkate alınarak, yeni bir rekreasyon yaşam alanı kazandırılacaktır. İlk aşamada Dicle Vadisi'nin mastır planı hazırlanacak ve kentsel tasarım ve peyzaj projeleriyle uygulama çalışmaları başlatılacak. "Dicle Vadisi" yeşil alanlar, bisiklet yolları, göletler, meydanlar, sosyal donatılar, açık spor ve rekreasyon alanları ile kentin en önemli rekreasyon alanı olacaktır.

Projenin ilk etabı, Dicle Nehri'ne gerdanlık vazifesini gören On Gözlü Silvan Köprüsü ile hemen üst tarafından yükselen, Diyarbakır sur içinin ve çevresinin algılandığı Kırklar Tepesi yamaçları olup, Bakanlığımızca belirlenen 32,28 ha büyüklüğündeki 1. Etap proje uygulama alanında Dicle Vadisi ile bir bütünlük içinde, kamu yararı esas alınarak, kent ve çevresinde yaşayanların dinlence gereksinimlerini karşılayan, tarihi bağlam içerisinde doğal çevre değerlerini nitelikli bir biçimde geliştirmeye olanak sağlayan, koruma-kullanım dengesini gözetken, işlevsel, yenilikçi ve ekonomik çözümleri ortaya koyan ve böylelikle vadinin kent yaşamına kazandırılmasını hedefleyen bir projenin oluşturulması amaçlanmaktadır.

Kırklar Tepesi Parkı içerisinde doğal gölet, açık hava etkinlik alanı, gezi, yürüme ve koşu yolları, dinlenme ve çocuk oyun alanları, kır kafeleri ile piknik alanları projelendirilecektir. Parkı engelli ve yaşlıların da rahat kullanabilmesi amacıyla engelsiz bir tasarım düzenlemesi yapılacaktır.

Planlama sürecinde çevreye uyumlu ve alanın ekolojik değerlerini gözetken tasarımlarla çevre kalitesinin yükseltilmesi, Dicle Nehrinin kıyısında kent halkının kullanımına açık olacak, yıl boyu ve günün her saatinde kullanılabilecek rekreatif işlevleri barındırması, Açık mekânların, meydanların, bahçelerin, yaya yollarının, vb. alanların geleneksel, yöresel, Kırklar tepesine ilişkin tarihi bağlam, kültürel, doğal nitelikleri ve çevresindeki alanlar ile işlevsel bütünlüğü korunurken çağdaş kullanımlara ve peyzaj düzenlemelerine olanak sağlanması, Dicle Vadisinin, Sur içi tarihi kent ve Diyarbakır kent bütünü arasında görsel ve fiziksel ilişkilerin kurulması hedeflenmektedir.

Proje tamamlandığında, kent ve çevresinde yaşayanların dinlence, eğlence gereksinimlerini karşılanabilecek, doğal çevrenin değerlerini tarihi geçmişle ilişki kurarak nitelikli bir biçimde geliştirmeye imkan tanınabilecek, koruma-kullanma dengesini gözetilerek, yenilikçi ve işlevsel çözümlerle vadinin kent hayatı ve kentlilere kazandırılması sağlanacak, böylelikle Diyarbakır kentinin doğal çevre ve rekreasyon potansiyeli kamu yararı adına olumlu bir biçimde kullanılabilecektir. Diyarbakır'da Bakanlıkça yürütülen çalışmalar ile şehrin çarpık ve sağlıksız yapılaşmalardan kurtaracak, tarihi dokuyu ve doğal özelliklerini ön plana çıkaracak UNESCO adaylığında önemli bir adım atılacaktır.

Diyarbakır kenti için büyük önem taşıyan, aynı zamanda "Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı" ismiyle hazırlanan ve UNESCO'ya sunulan çalışmalar ile bütünlük sağlayacak bir proje çalışmasıdır. "Diyarbakır ili, Dicle Vadisi, Kırklar Tepesi Rekreasyon Alanı İmar Planı ve Kentsel Tasarım ve Peyzaj Uygulama Proje" sınırlarımız ile hazırlanan mastır plan ve kentsel tasarım projelerinde UNESCO'ya aykırı herhangi bir durum söz konusu değildir.

Ayrıca, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesince Dicle Vadisi ve suriçi bölgesi Dünya Miras Alanı olarak UNESCO'ya başvuru dosyası hazırlığı aşamasında olduğu bu nedenle Mastır Plan ve Kentsel Tasarım Projesi çalışmalarında bu durumun dikkate alınarak, Kentsel Tasarım Projelerinin oluşturulması koşulu şartnamede belirtilmiştir. Bu koşula göre çalışmalar devam etmektedir. Diğer taraftan, Diyarbakır Belediyesi ve Bakanlığımız yetkilileri ile konuyla ilgili olarak yerinde bir toplantı düzenlenmiş olup, konunun hassasiyetine ilişkin değerlendirmeler yapılmıştır.

